

Børne Blad

Entered at the post-office at Decorah, Iowa, as second class matter.

Nr. 41.

9de oktober 1892.

18de aarg.

En paatrængende ven.

Børneblad

udkommer hver søndag og koster 50 cents for aaret, betalt i forstod. I pakker til en adresse paa over 5 eksempl. leveres det for 40 cents, og over 25 eksempl. for 35 cents. Ell Norge koster det 60 cents.

Penge og bestillinger, samt alt, hvad der angaar ekspektionen, sendes direkte til LUTH. PUB. HOUSE, Decorah, Iowa.

Alt vedkommende redaktionen af bladet sendes til Rev. C. Wulfsberg, Decorah, Iowa.

Wilhelm den tause.

Frit bearbejdet af G.

Blandt alle mine skolekammerater var der ingen, jeg holdt saa meget af, som Wilhelm Gerner, ham, vi i skolen, hvor der jo altid gives tilnavne, havde kaldt den tause; dels fordi det passede saa godt til navnet Wilhelm, dels fordi han næsten altid var stille og alvorlig.

Han var en smut gut paa omtrent 15 aar med et noget tungfindigt udtryk i sine mørke øine, som dog kunde straalte af liv, naar han talte eller smilede. Han var en udmærket dygtig skolegut, behændig og utrættelig i al slags sport, venlig og tjenstvillig mod sine kammerater; kort sagt: alle lærerne holdt af ham, og vi gutter beundrede ham og var henrykte, naar han vilde tage del i vore lege; men han holdt mere af at gaa lange, ensomme spadserure eller sidde fordybet i sine bøger. Jeg kunde ikke skjønne, hvorfor han vilde være saa umaadelig flittig, da han havde et hurtigt nemme og en uhyperlig hufommelse; men da jeg engang erte ham lidt med, at han læste saa evindelig, svarede han ibrig: „Jeg maa være duktig i klassen, hvad kan det hjælpe, at jeg er nr. 2?“

„Naa, du er nok ligesom Cæsar, som ikke vilde være den anden i Rom“, jeg kunde slet ikke forstaa det, jeg var jo meget tilfreds med at være nr. 4.

„Nei“, svarede Wilhelm, næsten som om han skammede sig, „min formynder har lo-

vet mig 50 kroner den dag, da jeg bliver den øverste i klassen.“

Wilhelms forældre var døde, men de havde været velhavende folk, og den formynder, som styrede med deres efterladte formue, kunde nok være lidt rundhaandet. Der var ingen af de andre gutter, som havde saa mange ugepenge som Wilhelm, men undertiden kunde man fristes til at tro, at han var gjerrig; thi han tog næsten aldrig del i en fornøjelse, som kostede penge. Naar der var marked i byen, og vi andre gik om og købte alle de varer, vi nogenlunde havde raad til, medens vi med griske blikke saa paa de lækkerier, vi ikke kunde faa, købte Wilhelm intet, men gik om med sin pung i lommen og saa ligegyldig paa alle de herligheder, som fristede os andre saa sterkt; ja, end ikke de kjære, forbudne cigarer kunde lokke ham til at give penge ud.

Engang kom der en trop beridere til byen. Der blev bygget en cirkus, et optog af herrer og damer i brogede dragter og med vaiende fjer i hattene red rundt i gaderne; forrest red et par klovnener, hvis pudsig fagter og drøie vittigheder hvert øieblik fremkaldte en straldende latter blandt byens ungdom, som naturligtvis fulgte med toget. Vi skolegutter fra latinskolen holdt os lidt tilbage; men egentlig var vi dog ligesaa begejstrede som alle de andre ved synet af de smukke heste og det hele skafelige skuespil. Klovnenerne indbød med lydelig røst det høitærende publikum til om aftenen at give møde i cirkus, hvor de vilde faa utrolige herligheder at se for den billige pris af 1 krone.

En krone! Der var ikke en af os, som ikke vilde tage vore ugepenge op for en hel maaned for at kunne faa beriderne at se. Skolebestyreren skrev en liste over dem, som ønskede at være tilstede ved forestillingen. . . Her kunde Wilhelm dog vel ikke modstaa? Jo virkelig! Han var den eneste, som ikke vilde være med.

„Hvis du ingen penge har for øieblikket,

Gerner", sagde hans fædremand, „saa vil jeg gjerne laane dig nogle."

Han havde blot udtalt, hvad vi alle tænkte; der var ikke en af os, som ikke gjerne havde laant Wilhelm vor fædres skilling.

„Tak", sagde Wilhelm, idet han rødmede sterkt, „jeg har penge nok." Hvad brugte han da sine penge til, den underlige gut, som havde penge og dog ikke vilde med til beriderne? Mon han virkelig skulde være gjerrig? Nei, det var umuligt. Forleden dag, da der blev foranstaltet en indsamling i skolen for den tidligere portners enke, som sad med 6 uforsørgede børn, havde jeg seet ham give bestyreren en splinterny 10-kroneseddelt.

„Det er for meget, Gerner", sagde bestyreren.

„Behold den blot, jeg kan nok udbære den", svarede Wilhelm.

Det var rigtignok underligt! Han kunde give 10 kroner i almisse, men han kunde ikke anvende en krone til beriderne. Dog, han skulde snart give os endnu større grund til forundring.

Det var dengang skit i vor skole, at der hvert aar blev uddelt en præmie til den elev, som i aarets løb havde vist den største flid og i alle henseender opført sig bedst. Vi mente alle, at Wilhelm var den værdigste, og da dagen kom, og jeg mødte ham udenfor vor klasse, sagde jeg: „Naa, Wilhelm, iaften slaar nok den store time. Jeg er saa stolt af, at du er min ven, saa jeg gløder mig næsten lige saameget til at se dig saa præmien, som om jeg skulde have den selv."

Wilhelm lo saa muntert, som jeg kun sjelden havde hørt ham le. „Min formynder skoler ogsaa paa, at jeg faar den", sagde han, „thi han har lovet mig, at naar jeg har faaet den, vil han lade mig lære at ride, hvilket jeg længe har ønsket. Men jeg har den ikke endnu, og det er nok bedst, at jeg huster paa ordsproget: Man skal ikke sælge huden, før bjørnen er stuet." Wilhelm

sagde blot dette for at erste mig lidt; thi jeg saa tydelig af glintet i hans øine og hørte af den glade klang i hans stemme, at han var sikker paa seieren.

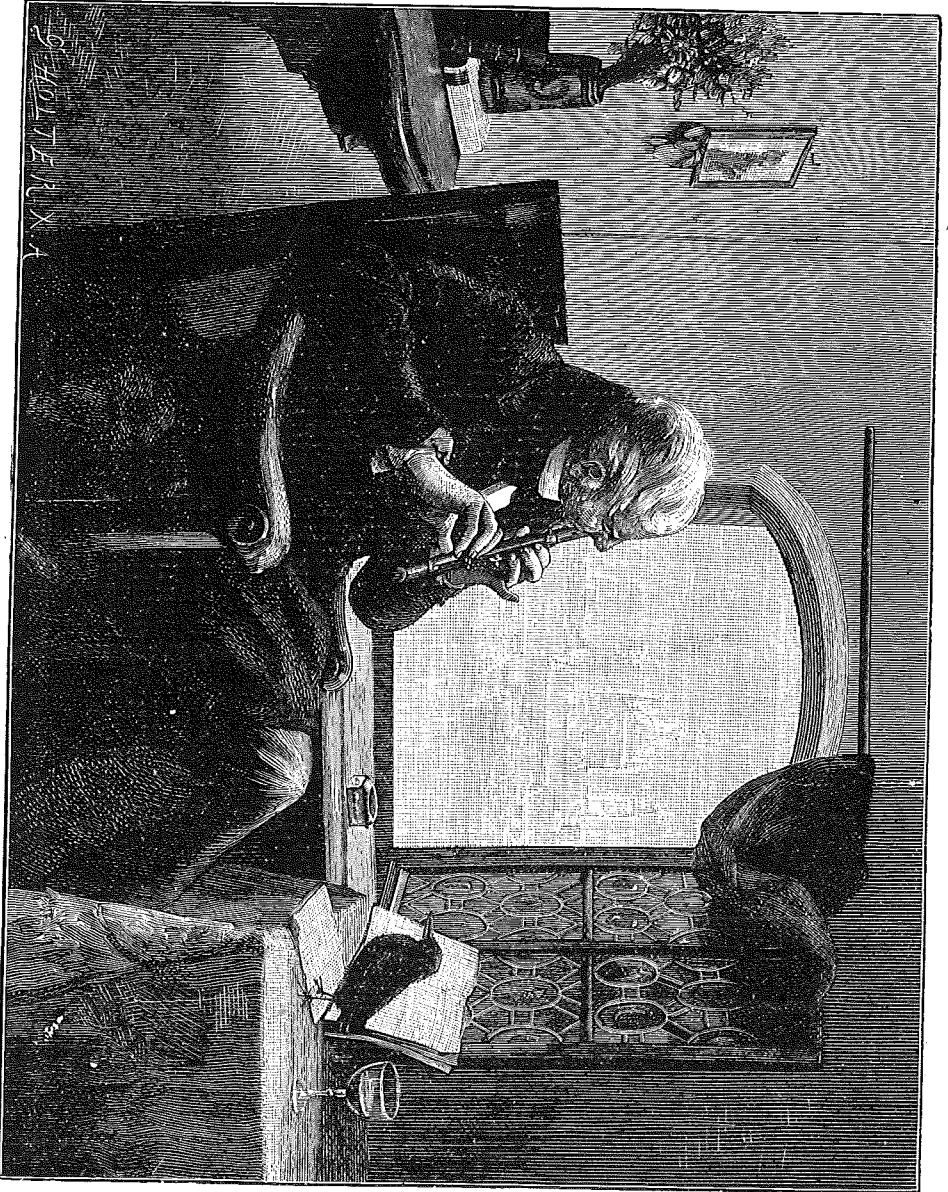
Klokken slog, og vi gik ind i klassen, hvor vi skulde have en time i religion. Læreren vilde tale om det sked i apostlernes gerninger, hvori der meldes om Ananias og Saphiras løgn og død, og idet han rakte Wilhelm bibelen, sagde han: „Du kan læse det for os; begynd med det 5te kapitel, første vers."

Hvorfor tilfaste Wilhelm mig dog et saa smerteligt blit, og hvorfor skulde hans stemme mere og mere, medens han læste? Da han var færdig, satte han sig ned; han var meget bleg, men da jeg spurgte ham, om han var syg, rystede han taus paa hovedet og lyttede opmærksomt til lærerens ord. Hr. Petersen talte om løgneren, som er saa afskyelig for Gud, at Ananias og Saphira var blevne ramte af en pludselig død for et eneste bedrageris styld. „Dog", sagde han, „er det jo kun sjelden, at Gud saaledes straks aabenbarer og straffer løgneren. Mangen løgner og hykler gaar om i verden, uden at nogen aner, hvad der egentlig bor i ham; men jeg kan ikke tro, at et saadant menneske nogensinde har fred i sin samvittighed, og hvis han ikke itide ombender sig, bekjender og angrev sin synd, da vil Guds retfærdige dom engang naa ham, om ikke her i verden, saa i det andet liv."

I fritiden søgte jeg efter Wilhelm, men kunde ikke finde ham; der blev sagt, at han havde udbedt sig tilladelse til at tale med bestyreren. Jeg saa ham først igjen i klassen; han var endnu bestandig bleg, og hans øine var røde, som om han havde grædt meget; men hans ansigt havde et udtryk af ro og stille tilfredshed, som ikke var sævanligt hos ham.

Hvad var der da sket?

Jeg fik det snart at vide, og jeg blev saa bedrøvet derover, at Wilhelm selv maatte troste mig.

Enlom.

Boffrettelic.

Det var u hørt! Hele skolen talte derom i over en uge uden at kunne begribe det.

Wilhelm havde aflaaet præmien, fordi han erkjendte sig uværdig til den; han havde meddelt bestyreren sine betænkeligheder, og bestyreren maatte vel have været af samme mening som han; thi præmien var bleven giben til en anden.

Han var da en ren gaade, denne Wilhelm Gerner! Men der var ikke en af os, som turde spørge ham om grunden til hans sælsomme opførsel. Nogle sagde, at han vilde være sær og eiendommelig; andre mente, at han var for stolt til at bryde sig om en præmie, jeg for min del sølte blot, at jeg bestandig kom til at holde mere af ham, og at jeg vilde gjøre alt for at vinde hans venstabs og tillid.

En dag, da min karakterbog udbiste en liden anmerkning for mindre god opførsel, spurgte Wilhelm mig, hvad jeg havde gjort.

„Na, ingenting; jeg svarede blot nei istedenfor ja.“

„Du løi altsaa?“ spurgte Wilhelm alvorlig.

Jeg blev noget flau, men vilde ikke lade mig merke dermed og svarede med paatagen raskhed: „Det er da ikke saa farligt, at man gjerne vil undskylde sig lidt. Det gjør jo ingen skade, og jeg synes, det er ret tilgibeligt.“

„Det er altid feigt at sige usandhed, og man ved aldrig, om en usandhed kan gjøre skade“, sagde Wilhelm og strøg sig med haanden mod panden, som om han vilde forjage en smertelig tanke. (Fortsættes.)

Josiah Mason — de hjemløses ven.

At ingen er saa fattig og ringe, at Herren ikke kan bruge ham til at hjælpe andre, ser vi mangfoldige eksempler paa. Josiah Masons levnet viser os denne sandhed; han virkede med sine midler, imedens han levede,

til stor velsignelse, og han ventede ikke, som saa mange gjør, med at give sine penge bort ved sin død. Men det maa ogsaa erindres, at Herren igjennem allehaande prøvelser og gjenvordigheder havde draget ham til sig; thi det er vist, at den, som selv har prøvet, hvad det vil sige at være fattig og forladt, kan have mere hjerte for den nødsidende.

Hans ungdomsliv lovede ikke meget, skjønt det gik hen med haardt arbejde; hans far var saa fattig, at han kun en ganske kort tid havde raad til at lade ham besøge en skole, og da Josiah var 8 aar gammel, blev han sendt ud paa gaderne for at sælge tvebatter. Om morgenen hentede han sine tvebatter hos bageren og bragte dem saa rundt til kunderne, som alle holdt meget af Josiah, og af og til fik en af dem en liden ekstra-stilling til ham. Siden hen handlede han med frugt og grønsager; men da han var 15 aar gammel, blev han træt af gadelivet, og da han i sit hjem havde en søg broder, han skulde passe, lærte han sig selv skomagerhaandverket. Han pleiede altid at gjøre sine ting godt; det gjorde han ogsaa her, men det kunde ikke betale sig for ham; da han satte godt læder i fodtøiet, saa maatte han opgive sit haandverk, da han ellers var om at gaa bankerot.

Samtidig prøvede han at udvide sine kundskaber i en søndagsskole — de engelske søndagsskoler arbejder som betjendt baade oplysende og opbyggende —. Efter sit mislykkede skomagerarbejde prøvede han paa en mængde forskjellige ting, og da han var 19 aar gammel var han teppe-bæver. Ved dette haandverk arbejdede han i 2 aar, men hvordan det gik eller ikke gik, saa reiste han til Birmingham, hvor han fik en god plads hos en jubeler. Nu gik det ham nok saa godt en tid, saa godt, at han vovede at gifte sig, men en vatter dag fik han at vide, at forretningen var bleven solgt, og at han maatte søge sig en anden plads. Da han

gik derfra og tænkte paa, hvad han nu skulde gribe til, blev han pludselig stanset af en af ham ubekjendt mand.

„De er hr. Mafon? ikke?“ sagde denne.

„Jo“, svarede den tiltalte.

„Jeg har hørt, at De er uden plads?“

„Ja, det er jeg ogsaa!“

„Der er en god bekjendt af mig, som har brug for en mand som Dem. Vil De imorgen følge med mig derhen?“

„Hjertens gjerne!“ svarede Mafon.

Saaledes stiftes de. Den fremmede fortalte nu, at han havde lagt merke til Mafon i et kapel, som han ofte besøgte, og at han der havde fattet interesse for ham.

Den følgende dag fulgtes de ad hen til fabrikanten, som havde brug for ham.

„Her er den unge mand, som jeg talte med dig om!“

„Ja“, sagde fabrikanten, „men han har det vel ligesom de fleste andre, at han er bange for at tilsmudsse sine fingre?“

Mafon rakte sin haand frem og sagde: „Ser mine hænder ud, som om de aldrig havde været tilsmudsede?“ Tonen, han sagde dette i, rørte fabrikanten saaledes, at han straks antog ham. Kort tid efter købte han paa fabrikantens opfordring en gren af forretningen paa billige vilkaar. I aaret 1830 begyndte han saaledes som selvstændig mand med at fabrikere skaalpenne og andre lignende industrigjenstande, da havde han 12 arbejdere i sit brød, men da han i aaret 1874 døde, havde han henved 1000 arbejdere. Men det var ikke hans agt at skabe penge sammen, som vi nu skal se; thi hele sin formue anvendte han paa at gjøre vel. Det er yderst sjældent at se et menneske, som selv har svinget sig op i en stilling, saaledes ofre sig selv for at hjælpe, hvor han kunde.

Hans første gjerning var at oprette et alderdomsasyll for 30 gamle kvinder. Hver person faar et pent, lidet, møbleret hus til ligemed kul, gas o. s. v.; til dette alderdoms-

hjem knyttede han et barnehjem for 50 piger. Dette hjem bruges nu som et hjem for de voksne piger, som er blevne opdragne paa barnehjemmene, og som nu enten er uden plads eller er syge.

Rogle aar efter lagde Mafon grundstenen til et nyt barnehjem. Til dette hjems drift satte han 200,000 pd. st. saft. I aaret 1874 blev der bygget en fløi til, saa nu rummer barnehjemmet 300 piger, 150 gutter og 50 spædbørn.

Efterat han i mange aar havde sat det som sit livs maal at arbejde for de gamle og de hjemløse, byggede han i sit 80de aar en høiere undervisningsanstalt for fattige arbejderes børn, for hvilket han deponerede 100,000 pd. st.

I denne undervises i matematik, fysik, kemi, geologi, mineralogi, botanik og sprog. I aaret 1874 sov han rolig hen for at vaagne op i en bedre verden. Maatte hans eksempel anspore mange flere til at gjøre vel!

Ved M. Willer.

„Det gaar — uden at bande.“

Forstanderen for en opdragelsesanstalt i en af de forenede stater gik en dag omkring i nærheden af boligen. Da hørte han, at en af disciplene, som just stod og huggede ved, udstødte den ene ed efter den anden. Forstanderen var ubemerket af den sbergende og tænkte et øieblik over, hvad han skulde gjøre. Derpaa traadte han hen til den unge og sagde ganske rolig: „Giv mig øffen!“ Han fik den og huggede et af de fremlagte vedtræer i stykker. Da dette var gjort, gav han øffen lige rolig tilbage, idet han hørte: „Ser du nu, at man kan kløbe et vedtræ, uden at bande og sberge.“

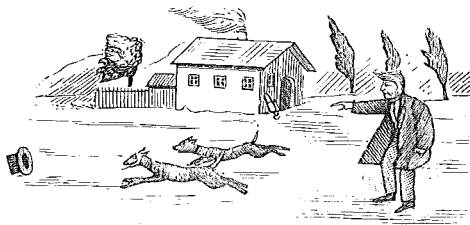
Denne irettesættelse virkede. Ynglingen svor ikke mere fra den dag; men han lærte at bruge Herrens navn til bøn, tak og lov.

Kjøbmand Olsens og hans to hunde.

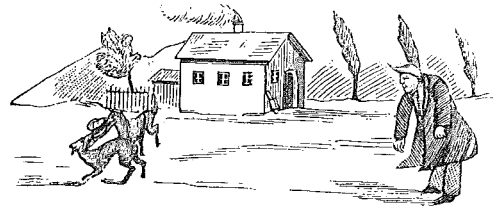
(Med tre billeder.)

Kjøbmand Olsens var en mand, som alle i Byen kjendte. Denne hr. Olsens havde engang to hunde til ærgrelse for alle undtagen ham selv; thi de gjæde og hylte hele dagen igjennem og natten med, saa de var en ren plage for hele nabolaget. Endelig skulde det dog hændes, at hr. Olsens selv fik sig en ærgrelse paa halven af sine to firbenede venner, og det er derom vi nu vil fortælle.

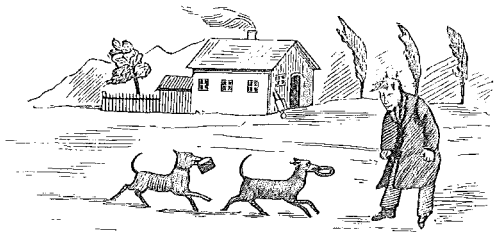
Det var en dag, som der blæste noget ganske forfærdelig. Vindene hylede om gadehjørnerne endnu højere, end Olsens hunde var istand til. Trods uveiret maatte den brave Kjøbmand hen i banken for at hente en del penge og spadserede værdig afsted ledsaget af sine to hunde og med høj sort hat paa hovedet; thi hr. Olsens brugte altid sort fløshat. Men dennegang burde han have gjort en undtagelse; thi en, to, tre — der tog vinden hatten og blæste den langt bortover.

Det var jo et held i ulykken, at han havde sine hunde med, tænker han, og befaler dem øieblikkelig at sætte efter hatten. Det var ikke ofte de trofaste dyr havde anledning til at vise sin herre en tjeneste paa hans spadseretur, og det var dem derfor en glæde at kunne styrte efter hatten, som snart bfinder sig mellem deres tænder.

De vilde imidlertid begge have æren af at være den, som bragte hatten tilbage til sin herre, som staar og raaber paa dem, mens haaret flyger om ørene paa ham. Ingen af dem vil give tabt, og enden blev, at de delte æren mellem sig og kommer med hver sin del af hatten, den ene med bremmen, den anden med resten.

Den dag kom ikke hr. Olsens i banken; han foretrak at anvende resten af dagen til at give sine hunde bank — vi ved jo, at utak er verdens løn — og til at tage den beslutning aldrig for estertiden at eie mere end 6 i hund.

Opløsning paa billedgaaden i nr. 59.

Bid ei negler! Sligt passer ei for en v. l. opdragen gut!

Begravne byer.

1. I et par maaneder har Anders været syg. (2 byer.)
2. Lille Paul fik fire pre den ene dag og fem den anden dag. (3 byer.)

Jakob Tobiasjen.